

Kirketoppene kom, men m

Jan Arild Holbek, Mo i Rana
janah@vl.no 22 310 439

Kirkekoryfeene strømmet til Samiske kirkedager i stort antall, men arrangøren nådde bare halvveis til målet om 1.000 deltakere.

– Jeg gråter ikke over de som ikke kom, men er veldig glad for de som er her, sier Tore Johnsen.

Generalsekretæren i Samisk kirkeråd har vært krumtappen i den internasjonale festivalen som i tre dager har utspilt seg, nær sagt døgnet rundt, ved strandkanten i Mo i Rana.

Høy bispefaktor. Åtte biskoper fra fire land, alle topplederne i Den norske kirke og kirkestatsråden prioriterte den samekirkelige stormønstringen. Men arrangøren hadde håpet at dobbelt så mange samer hadde kommet til den fellesnordiske, samekirkelige storsatsingen.

– En armé av generaler, sier en smilende svensk erkebiskop, Anders Wejryd, som de siste tre dagene har vandret rundt på festivalområdet i Mo i Rana. Verken han eller de andre biskopene har spilt hovedroller i arrangementet.

– Vi er her først og fremst for å lytte og lære, og for å vise at samisk kirkeliv er viktig i vår kirke, sier Den norske kirkes fremste valgte leder, Kirkerådsleder Svein Arne Lindø.

– Det er fantastisk at kirkelederne er så massivt til stede. Det er ikke alltid kirkens offisielle strukturer og ledere har anerkjent det samiske og samisk kirkeliv, påpeker Tore Johnsen.

Forsonende holdning. – Men vi ville ikke følge kirkelig kutyme og tildele biskoper og kirkelederne mange store roller og synlige funksjoner. For da ville ikke samene få den plass de burde ha her. Det har vært flott å se

SAMISKE KIRKEDAGER

Hvor: Mo i Rana.

Tid: 9. – 11. august.

Tema: «Hellig jord! Hellig Ord.»

Forankret i samisk kirkelivs representative organer i de lutherske folkekirkene i Norden. Samisk kirkeråd i Den norske kirke har vært hovedansvarlig for opplegget på dette tredje i rekken av Samiske kirkedager. Det er første gang arrangementet er lagt til Norge og til sør-samiske områder.

kirkelederne være til stede, observere og lytte mer enn å være i sentrum selv. Det er i seg selv uttrykk for en forsonende holdning, mener generalsekretæren i Samisk kirkeråd.

Et seminar om forsoning og et annet seminar om urfolk, klima og naturspiritualitet har vært viktige programinnslag på kirkedagene der kirkefolk og samer har møtt hverandre på tvers av mange forskjeller og grenser.

Delte meninger. Jens-Petter Johnsen, direktøren i Kirkerådet, mener det at det ikke ble mer enn cirka 500 deltakere avspeiler at «det er ulike meninger i det samiske, kristne miljøet, og at ikke alle finner seg til rette her».

– Hva mener du med det?

– Det handler om tradisjonelle grupperinger i det samiske miljøet. Blant læstadianerne, en vekkelseskristen gruppering som særlig har stått sterkt i nord, er det mange som velger ikke å være til stede på et slikt arrangement. Det skyldes at de har en generelt kritisk holdning til det de opplever som storkirken, og at de er kritiske til den nyorientering i spiritualitet som de opplever at Samisk kirkeråd representerer, sier Jens-Petter Johnsen.

Samiske kirkedager er et allsamsk arrangement for samisk kirkeliv i Norge, Sverige, Finland og Russland. Det er første gang arrangementet er lagt til Norge

Familien Jønsson har stilt sterkt på Samiske kirkedager: 11 uker gamle Wilhelmine Jønsson Botnvlk er familiens midtpunkt, her på bestemor Helen Jønssons arm. F.v.: Pappa Daniel Jønsson Botnvlk, mamma May Jønsson Botnvlk og bestefar Bertil Jønsson stortrives på samekirkelig festival.

Alle foto: Jan Arild Holbek

og til et sørsamisk område.

Busslaster med deltakere kom fra Sverige og Finland, og fra Russland var det omlag 25 deltakere.

– Valget om å avholde årets kirkedager her, i et sørsamisk område, var bevisst, selv om vi visste at oppslutningen dermed ikke ville bli så stor som den kunne ha vært et annet sted.

Fra for eksempel Tana til Mo i Rana er det et par dagsreiser med bil, like langt som fra Stavanger, påpeker Tore Johnsen.

Viktig signal. Bierna Biente, presten for de sørsamiske områdene i Den norske kirke, mener det er et viktig signal at Samiske kirkedager er lagt til et sørsamisk område.

– Det er ikke så lett å være en minoritet i minoriteten. Det er alltid en fare for å bli oversett, bemerkter Biente.

– Vi har med glede reist to og en halv time fra Majavatn for at vi selv og de to barna våre skal få være med på Samiske kirkedager. For oss er det særlig musikken som trekker oss hit. Og siden vi bor så spredt, er det

Urfremførte samisk verk

Jan Arild Holbek, Mo i Rana
janah@vl.no 22 310 439

Fremføringen av Frode Fjellheims bestillingsverk «Aejlies eatneme! Aejlies Baakoe», «Hellig jord! Hellig Ord» ble et kulturelt høydepunkt for mange på Samiske kirkedager.

Multi-miks. – Fantastisk flott respons, oppsummerer Fjellheim etter urfremføringen i en

fullsatt stor-lavvo på festivalområdet.

Fjellheim hadde mikset tradisjonsmusikk, jazz, joik, salmer og elementer fra samiske liturgier.

– Jeg kommer selvsagt til å bruke denne musikken videre i andre sammenhenger, men dette blir kanskje den eneste gangen verket blir fremført i helhet, sier Frode Fjellheim.

Samisk kirkeråd hadde, med

støtte fra Norsk kulturråd, utfordret ham til å lage verket med tematisk utgangspunkt i festivalens hovedtema ««Hellig jord! Hellig Ord»».

Liturgi. Fjellheim er selv same, og fra tidligere en hovedleverandør av samisk kirkemusikk. Han har blant annet skrevet musikk til den sørsamiske liturgien.

– Jeg utdannet meg til musiker og komponist først. Den sa-

miske koblingen og bevisstheten om min identitet kom deretter snikende, forteller sørsamen fra Røros.

– Jeg bruker det samiske språket, men snakker det ikke selv. Mange av tekstene i dette verket er bearbejdede tekster fra Bibelen og liturgien, forteller han.

Fjellheim peker på at koblingen mellom det hellige og skaperverket har dype tradisjoner i urfolkssammenheng.

Den samiske musikeren og komponisten Frode Fjellheim fylte stor-lavvoen på Samiske kirkedager med grensesprengende musikk.